

1. Руденко В. П. Довідник з географії природно-ресурсного потенціалу України. – К.: Вища школа, 1993. – 180 с.

Заблотовська Н.В.

n.zablotoskaja@chnu.edu.ua

Доцент кафедри географії України та регіоналістики

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

м. Чернівці

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ НА ТЕРИТОРІЇ ЕТНОКОНТАКТНИХ РАЙОНІВ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Освіта – це один з найдавніших соціальних інститутів, що викликаний потребами суспільства відтворювати і передавати знання, уміння, навички, готувати нові покоління для життя. Рівень розвитку освітніх систем, є вагомим чинником інтелектуального, економічного, соціального, і культурного розвитку. В той же час для території Чернівецької області яка є етнонаціональним поліетнічним регіоном питання вивчення національних мов у освітніх закладах є актуальним. Тому ми вирішили дослідити основні аспекти функціонування та розвитку освітнього комплексу Новоселицького, Глибоцького, Герцаївського та Сторожинецького районів Чернівецької області в контексті впровадження мовної реформи на прикладі закладів середньої освіти.

Територія Чернівецької області не залежно від історичного періоду та політичного устрою була прикладом уживання різних народів. До прикладу на початку ХХ століття на території герцогства Буковина громади що мали щонайменше 40 дітей шкільного віку, потрібно було організувати шкільне навчання рідною мовою. Із приходом радянської влади в 1940 році по всій

території Чернівецької області було запроваджено радянські стандарти навчання. Із становленням незалежності змінилася і мережа навчальних закладів у поліетнічних районах,.

На початку ХХІ століття сформувалася демократична мережа як загальноосвітніх так і дошкільних навчальних закладів за мовами викладання. Якщо у 1994 році в Чернівецькій області загалом діяло 273 школи і 96 з них були румуномовними, уже в 2018 році в області румунською лише 57 школах, та залишається лише 1 російськомовна. На території досліджуваних районів функціонують заклади з українською, румунською та змішаною (є класи з викладанням українською та румунською мовами) формами навчання. Після прийняття закону «Про мову» темпи переходу навчальних закладів на вивчення державною мовою активізувалися. Це можна пояснити далекоглядністю батьків, та їх бажанням полегшити дітям інтеграцію в українське суспільство.

За даними результатів Всеукраїнського перепису населення у Чернівецькій області тільки 41,3 відсотків румунів та 45,0 відсотків молдован, крім рідної зазначають ще й володіння українською мовою. А це означає, що більша половина молдован і румунів в області (а у Герцаївському районі так взагалі 66%) не володіють державною мовою. А як результат - низькі показники якості знань на ЗНО.

За останні 20 років загальна тенденція до переходу учнів на українську мову навчання набула зростання. Це можна пояснити, розумінням батьків необхідності дітей до вивчення державної мови, та тих можливостей знання якої їм надасть. Загалом, якщо оцінювати динаміку мовного складу учнівського контингенту за двадцять років для досліджуваних чотирьох етноконтактних районів Чернівецької області загальна картина покращується на користь української мови. Така ж тенденція і в структурі учнівського контингенту. Однак якщо розглядати більш детально на прикладі районів, то лідируючу позицію у зростання частки україномовних шкіл та учнів займає Сторожинецький район. А от Герцаївський район і дося має лише два заклади із українською мовою навчання. Також специфічна ситуація у Глибоцькому районі – при зростанні